

RISTO MAJANIEMI

ORBÁN

A close-up portrait of Viktor Orbán, the Prime Minister of Hungary, looking slightly to the right with a serious expression. He is wearing a dark suit, a white shirt, and an orange tie. The background is dark and out of focus.

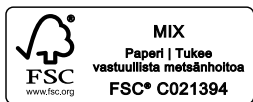
EUROOPAN PAHA POIKA

MINERVA

RISTO MAJANIEMI

ORBÁN
EUROOPAN PAHA POIKA


minerva
MINERVA KUSTANNUS
HELSINKI



© Risto Majaniemi ja Minerva Kustannus, 2023
Minerva Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.
www.minervakustannus.fi

Kansi: Jatta Hirvisaari
Kannen kuva: Getty Images

Ulkoasu: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978 952 375 711 0
Painettu EU:ssa

SISÄLTÖ

Alkusanat	9
”Tärkeintä eivät ole faktat, vaan tarina.”	10
Johdanto	15
Pikkukylän poika, josta lopulta tuli maailmanluokan poliitikko	16
Pikkukylä menneisyydestä.....	24
1. Järjestelmä romahtaa, Orbán syntyy	33
Maalaispoika saapuu kaupunkiin ja puhuu kansalle	34
Sankariksi Sankarien aukiolla	45
Orbánin poliittinen kärki – Neuvostoliiton kritiikki.....	49
Unkaria yksityistettiin, Balkanilla sodittiin	62
2. Fidesz vyöryy valtaan 2010 – kansan odotukset korkealla	89
Fidesz ryminällä maan johtoon	90
George Soros ja miten tehdään ”kansakunnan vihollinen”	104

Viktor Orbán ja historiallisen identiteetin palauttaminen	124
Kulttuurisota käynnistyy 2010 jälkeen	151
Hyökkäys Budapestin elokuva- ja teatteriakatemiaan	155
Orbán ja Euroopan liberaalit	164
3. Miksi rakastamme Viktor Orbánia?	181
Erään ihailijan tarina	182
Jalkapallo ja Viktor Orbánin maailma	201
Valta, rikkaudet ja laskeva aurinko	220
4. Mihin Viktor Orbán on viemässä Unkaria?	241
Onko Unkari menetty tapaus EU:ssa?	242
5. Volodymyr Zelenskyin Ukraina – kivi Orbánin kengässä	257

ALKUSANAT

”Tärkeintä eivät ole faktat, vaan tarina.”

Asuin Unkarissa 1990-luvun lopussa ja 2000-luvulla yhteensä kuusi vuotta työskennellen freelance-journalistina. Toimin YLE:n kirjeenvaihtajana alueenani Unkari ja itäinen Keski-Eurooppa aina vuoteen 2014 asti. Sen jälkeen olen kirjoittanut Unkarista pääasiassa muutamille lehdille, kuten *Kauppaliedelle* ja *Suomen Kuvalehdelle*, sekä osallistunut YLE:n radio-podcast tuotantoihin.

Muutin perheeni kanssa takaisin Suomeen vuoden 2004 loppupuolella. Sen jälkeen olen edelleen viettänyt useita viikkoja Unkarissa vuosittain ja siten pysynyt ajan tasalla maan tapahtumista ja tilanteesta.

Ihastuin Budapestiin heti ensimmäisellä vierailullani, samalla ihastuin Unkariin. Kaikki tuntui jotenkin kotoisalta ja tutulta. Asuttuani Unkarissa muutaman vuoden opin tuntemaan maata yhä paremmin. Päästyäni pinnan alle maisema ei enää näyttänyt samalta kuin saavuttuani maahan. Varmasti lähes jokainen meistä ”expateista” eli ulkomailla työskentelevistä henkilöistä 1990- ja 2000-luvuilla uskoi edustamamme järjestelmän eli demokratian ylivoimaisuuteen. Uskoimme, että Itä-Euroopan kommunismista vapautuneet maat, kuten Unkari, imisivät itseensä demokratian muutamassa vuodessa, kunhan vain pääsisivät maistamaan vapautta.

Mutta niin ei käynytäkään. Mikä meni pieleen? Miksi näin, eihän tämä istu demokratian mittapukuun? Tämä on isompi kysymys kuin tämä kirja. Mutta tämä kirja Orbánin Unkarista on yritys ymmärtää Unkarin osalta tätä kehitystä. Miksi Viktor Orbánista tuli Euroopan paha poika, miksi Unkarista tuli Orbánin Unkari?

Kysymys demokratian toteutumisesta on suuri kysymys, ja tässä kirjassa kysymystä pyritään valottamaan Orbánin Unkarin osalta. Miksi Viktor Orbánista tuli Euroopan paha poika ja Unkarista Orbánin Unkari?

Orbánin Unkarissa faktat eivät ole tärkeintä, vaan itse tarina. Orbánin tarina on klassinen. Hän tulee jäämään Euroopan historiaan poliitikkona, joka muistetaan niin Unkarissa kuin myös muualla Euroopassa. Hänen, joka nousee pääministeriksi Orbánin jälkeen, on määriteltävä oma poliittinen linjansa suhteessa Orbániin. Liberaalin demokratian nimiin 1990-luvulla vannoneiden poliitikkojen linjaukset jäävät väistämättä sivuosaan, koska Orbán on sosialismin jälkeisen Unkarin merkittävin mies – täytyy minun ikäväkseni todeta.

Tämän kirjan lähteinä ovat faktat sekä monet tarinat, joihin olen journalistina törmännyt. Olen tehnyt kirjaa varten myös paljon henkilöhaastatteluita sekä journalistin että kirjailijan roolissa. Monien haastattelemieni henkilöiden ajatukset ovat herättäneet kysymyksiä ja saaneet minut pohtimaan Orbánin voittokulkua uudennlaisista näkökulmista. Muutama, varsinkin Fidesz-puolueen perustamiseen liittyneet henkilöt, ovat kieltäytyneet haastattelusta tätä kirjaa varten.

Keskeisiä kirjassa esiintyviä henkilöitä ovat Fidesz-puolueen perustajiin kuulunut István Hegedűs, Unkarin entinen ulkoministeri ja Norjan suurlähettiläs Géza

Jeszenszky, Helsingissä vaikuttava Aleksanteri-instituutin Unkariin ja Itä-Eurooppaan erikoistunut tutkija Katalin Miklóssy, poliittisesti riippumattoman Political Capital -ajatuspajan johtaja Petér Kreko, jonka kanssa olen vuosien varrella käynyt useita kiinnostavia keskusteluita Viktor Orbánin Unkarista.

Olen keskustellut Orbánin Unkarista myös myöskin entisen diplomaatin ja Suomen Unkarin suurlähettiläs Pertti Torstilan sekä Turun yliopistossa vaikuttavan Unkarin asiantuntija Heino Nyysösen kanssa. Molemmat ovat asuneet Unkarissa pitkiä aikoja 1990- ja 2000-luvuilla.

Muita tärkeitä henkilöitä tässä kirjassa ovat Transparency Internationalin Budapestissa toimivan yksikön johtaja József Péter Martin. Kirjaan on päässyt myös Viktor Orbánin ihailija, Budapestissa taloustieteitä opiskellut yliopiston kasvatti ja yrittäjä Áron Hidvégi. Hän on kirjoittanut Orbánista kirjan *The Underground Narrative*. Toinen Orbánista kirjan kirjoittanut ja tämän kirjan syntyyn vaikuttanut henkilö on nuoremman sukupolven journalisti Dániel Rényi.

Kirjassa ääneen pääsevät myös historioitsija Péter Apor, Budapestin elokuva- ja teatteriakatemian entinen johtaja László Upor, Keski-Euroopan yliopiston sosiaaliantropologi ja tutkija Violetta Zentai ja HVG-aikakauslehden päätoimittaja Márton Gergely. Hän toimi aiemmin päätoimittajana Unkarin viimeisessä hallituksesta riippumattomassa päivälehdessä, *Népszabadság*issa ja on kokenut omakohtaisesti Orbánin Unkarin poliittisen ajohahdin. Orbánin hallinnon bulvaani, itävaltalainen Mediaworks-yhtiö osti *Népszabadság*-lehden ja lakkautti sen lokakuussa 2016. Lehti oli maan suosituin oppositiohenkinen uutislehti.

Lisäksi olen käynyt lukuisia keskusteluita Orbánin hallituksesta ja maan taloudesta ja sen politisoimisesta pitkäaikaisen ja luotettavan tuttavani András Vertésin kanssa. Hän johtaa perustamaansa riippumatonta taloustutkimuksen konsulttiyritystä GKI:ta. Teatterikriitikko Andrea Tompa avasi minulle ennen koronaa, mitä Unkarin kulttuurimaailmassa on tapahtunut maan hallituksen myötävaikutuksella.

Niin, ja ei pidä unohtaa hyvää ystävääni Marcia, jonka kanssa olen käynyt lukemattomia keskusteluita Orbánin Unkarista kansalaisen ja yrittäjän näkökulmasta. Kaikille heille suurkiitos!

Viktor Orbán on autoritaarinen johtaja, joka on ajanut Unkaria etäälle demokratiasta ja kohti yhden puolueen autoritaarista valtaa. Häntä on kutsuttu pääministerin ohella myös diktaattoriksi, mafiosoksi ja yksinvaltiaaksi. Tässä kirjassa esiintyvät henkilöt suhtautuvat enimmäkseen kriittisesti Orbánin luomaan järjestelmään. Halusin myös esitellä näkökulman, joka edustaa Orbánin takana seisovaa väestöä. Tähän väestönosaan kuuluvat erityisesti maalaisväestö ja työläiset mutta myös urbaanit ja koulutetut, maan intellektuaalinen kärki. He ihailevat Orbánia ja pitävät häntä sankarinaan.

Tämä kirja on kuvaus siitä, miten asiat etenivät Unkarissa vuoden 1989 systeeminmuutoksen jälkeen. Pyrin vastaamaan siihen, millainen mies Viktor Orbán on ja mistä hän on lähtöisin. Toivon, että pystyn avaamaan Orbánin Unkarin synnyn ja kehityksen taustalla vaikuttavia ajatuksia ja visioita.

Tammikuussa 2023
Risto Majaniemi

JOHDANTO

Pikkukylän poika, josta lopulta tuli maailmanluokan poliitikko

Pieni vajaan 2 000 asukkaan Felcsútin kylä uinuu syyskuuisessa hiljaisuudessa. On maanantai-iltapäivä, kun ajamme hyvän ystäväni Marcin kanssa M1-moottoritietä lähtevää mutkaista sivutietä pieneen kylään. Maisema on tyypillistä laakeaa ja yksitoikkoista maaseutua. Maalaiskylä on Orbánin Unkari pienoiskoossa. Se on kulissi, jonne on taiottu keinotekoisia elämää, toimintaa, jonka pääministeri on halunnut sijoittaa kylään mutta jolle ei ole ollut luonnollista kasvualustaa.

Felcsútiin kulkeva kapeahko tie on hiljainen. Mikään ei kerro, että olemme menossa maailmallakin mainetta niittäneen Unkarin pääministerin Viktor Orbánin kotikylään, jossa hän vietti lapsuutensa. Vuonna 1963 syntynyt Orbán on tehnyt Felcsútin kylästä kuuluisan järjestämällä sinne huomiota herättäneitä rakennushankkeita.

Ystäväni Marci hämmästelee näkymää, kun ajamme uutuuttaan hohtavan liikenneympyrän lävitse kylän päätielle. Marcilla on pitkät tummat kiharat ja aivan sama

grunge-rockin sävyttämä tyyli kuin 1990-luvun lopussa, jolloin tutustuin häneen Talk Talk -nimisessä kahvilassa Budapestin Astorialla.

Marci hengasi kahvilassa kaikki illat kavereidensa kanssa. Musiikki ja meininki oli hyvää. Kahvilaan eksyi nuorta yrittämishaluista väkeä, opiskelijoita ja kiinteistöalan nousuvia ammattilaisia. Budapestissa oli positiivinen ilmapiiri, tulevaan katsottiin optimismin silmälasien lävitse. Maailma oli avautunut ja bisnesmahdollisuuksia täynnä.

Olin myös itse pienen viihtyisän kahvilan kanta-asiakkaita. Varsinkin viikonloppuiltoina Talk Talk oli yleinen kokoontumispaikka. Siellä viihtyivät Marci, Peter, Avi, Shlomo ja monet muut, jotka ovat sittemmin lähteneet Budapestista ja Unkarista. Kahvilan tarina päättyi samoihin aikoihin kuin Viktor Orbán nousi nykyiseen valta-asemaansa. Pienen kaveripiirin harrastuksesta alkanut kahvila sulki ovensa, kun kanta-asiakkaiden polut veivät Budapestista pois. Kahvilan omistajista toinen, Shlomo, muutti New Yorkiin, ja Avi jäi Budapestiin.

Marci on aina hymyilevä, aina ystävällinen, yksi vanhoista hyvistä ystävistäni Budapestissa. Hän lähenee 50 vuoden ikää, puhuu erinomaista englantia, kuuluu Unkarin juutalaisvähemmistöön ja osaa myös hepreaa. Hän pitää pientä Nappali Kávéház -pubia V-kaupunginosassa Budapestin keskustassa.

”Tämä ei ole tavallinen unkarilaiskylä, sano minun sanoneeni, ei lainkaan tavallinen”, Marci toteaa ja katselee hämmennyksen ja naurun sekaisin ilmein eteemme avautuvaa maisemaa.

Yksikerroksiset tyyppilliset rapatut omakotitalot koristavat päätietä. Moni niistä on silmiinpistävän hyvässä

kunnossa ja joukossa on myös hiljattain rakennettuja. Keskellä kylää on uudehko koulu ja näyttävä kunnantalo.

Ystäväni hämmästelee kylän infrastruktuurin hyvää kuntoa. ”Katso tuota puista porttia, se on tehty Transilvaniassa ja on hyvin harvinainen näky. Ja katso näitä autoja talojen pihossa, ei tämä kyllä tavallinen kylä ole.”

Päädymme kylän rautatieasemalle, joka rakennettiin muutama vuosi sitten. Kylä sai oman rautatien, joka kulkee kuuden kilometrin matkan naapurikylään. Se tehtiin turisteja varten ja sai nimen Vál-laakson juna. Monet pitivät hanketta järjettömänä ja yleisesti epäiltiin, matkustaako tällä junalla kukaan. Orbánin hallitus käytti hankkeeseen vajaat kaksi miljoonaa euroa EU-tukia.

Kyltti aseman seinässä kertoo junien kulkevan vain lauantaisin. Hanke on saanut voimakasta kritiikkiä myös EU:ssa, ja komissio on kyseenalaistanut hankkeen liiketaloudellista kannattavuutta. Orbánin lapsuudenystävä, kylän oma miljardööri Lőrinc Mészáros, oli yksi hankkeen toteuttajista. Junarataa hallinnoi nyt Felcsútin Pus-kás-jalkapalloakatemia kehittämissäätiö, joka on saanut vuosien varrella huomattavia valtion tukia.

Orbánin vuonna 2010 alkaneella valtakaudella Mészároosiin liittyvät yritykset ovat saaneet keskeiset Felcsútiin EU-tuella tehdyt projektit. Putkimiehestä tuli ensiksi Felcsútin pormestari ja Fidesz-puolueen jäsen vuoden 2010 vaalivoiton jälkeen. Tämän jälkeen hän ryhtyi päätoimiseksi oligarkiksi ja liikemieheksi ja on tänä päivänä Unkarin rikkaimpien henkilöiden tilaston kärkipaikoilla. Huhut kertovat, että juuri hän olisi pääministeri Orbánin perheen omaisuuksia hallinnoiva bulvaani. Hän on miljardööri, ja hänen yrityksensä

ovat kunnostautuneet erityisesti EU-tuella tehdyissä projekteissa.

Felcsútin hiljaisen rautatieaseman edessä avautuu kumpuileva maisema, joka laskeutuu pieneen tekojärveen. Asema ja koko maisema on rakennettu EU-rahojen turvin. Tekojärven rannalle rakennetaan ravintola- ja näköalakompleksia, jonka muoto muistuttaa hämmästyttävän paljon WC-istuinta.

Kylään saapuvat turistit voivat ihastella mitäänsanomattomaa kumpareista peltomaisemaa. Täällä ei ole mitään nähtävää, eikä muutaman metrin korkeudessa maan pinnasta sijaitseva WC-pöntön muotoinen näköalatasanne paranna näkymää lainkaan. Koko rakennelmassa on vaikea nähdä liiketaloudellista järkeä. Miksi kukaan tulisi tänne ja nousisi tasanteelle katsomaan tylsän oloista maisemaa, jonka näkee jo muutenkin?

Rakennustyömaalla miehet viimeistelevät ravintolarakennuksen pihaa. Otan muutamia kuvia, kunnes kaivinkoneen kuljettaja hermostuu.

”Ei mitään kuvia”, hän huutaa ja lähestyy meitä. Häntä ja hänen työkonettaan ei saa kuvata, eikä mitään rekistereitä tai nimiä saa näkyä kuvissa. Hän vaatii, että poistan kamerastani kuvat, joissa hänen kaivinkoneensa rekisterikilvet näkyvät. Asia selvä.

Projektiin on suunnattu noin 60 miljoonaa euroa EU-rahaa, ja rakentamisesta vastaa pääministeri Viktor Orbánille läheisen oligarkin yhtiö, jolle kaivinkoneen kuljettaja ilmeisesti tekee alihankintatöitä. Miehen reaktioista voi päätellä jotain työn luonteesta.

Työmaakyltti kertoo, että kompleksin omistaa Felcsútin kylä, eli veronmaksajat kuittaavat tulevat tappiot.

Vieressä kulkeva junarata on sekin tuottanut vain tappiota, ainakin toistaiseksi.

Hanke kuvaa hyvin Orbánin aikana EU-tuen avulla tehtyjä projekteja. Kylään on uponnut EU-tukirahaa enemmänkin. Felcsút sai esimerkiksi uudet katuvalot muutama vuosi sitten projektissa, joka on herättänyt huomiota EU:ssa. Vastaavia katuvaloja asennettiin useisiin unkarilaiskyliin ja -kaupunkeihin. Pääministerin vävyn omistama yritys toimitti valot, ja ne maksoivat huomattavan paljon. EU:n petoksentorjuntavirasto OLAF on vaatinut katulamppuprojektin tutkintaa.

Katuvalojen hinta nosti epäilyt korruptiosta ja EU-rahaman kanavoimisesta toisaalle hankkeen avulla. EU kehotti Unkarin hallitusta tutkimaan asiaa, mutta Unkarin viranomaiset eivät ole käynnistäneet tutkintaa. Juttu on tällä hetkellä yksi niistä, joihin EU-komissio haluaa selvyttä.

Felcsút – Viktor Orbánin lapsuudenmaisema – on saanut uuden ilmeen Orbánin pääministerikausina. Ilme on saatu aikaan rahalla, mutta osa taloista on yhä vanhoja ja kunnostamattomia. Asukkaista pääosa on edelleen vanhoja kyläläisiä, mutta uusienkin asukkaiden osuus on huomattava. Keitä he ovat, sitä emme tiedä.

Jatkamme matkaa rautatieasemalta keskustaan. Marci ihastelee uusia kalliita omakotitaloja. Lähellä Felcsútin asemaa ja maisemaravintolatyömaata on uusi iso yksikerroksinen toimistotalo, jossa toimii muun muassa autoalan yritys. Kylään on syntynyt uutta yritystoimintaa ja toimistotaloja, jollaisia on yleensä kaupungeissa, ei maaseudulla. Toimistotalon pihamaalla on rivissä BMW:n ja

Volvon maastureita. Kylän autokanta on hämmästyttävän uutta ja kallista.

Keskustaa halkovan päätien varrella on koulu ja virastotalo sekä joitakin uusia julkisia rakennuksia. Koulun edessä on bussipysäkki ja kauppa. Tien toisella puolella korkean aidan takana hämöttää valkoinen suuri opistorakennus ja sen alapuolella isoja jalkapallokenttiä. Alue on tulevien unkarilaisten jalkapalloammattilaisten kasvatuspaikka, Ferenc Puskás -akatemia, pääministeri Orbánin ylpeydenaihe.

Viktor Orbán perusti Puskás-akatemiaa vuonna 2005. Sille rakennettiin hulppeat tilat Orbánin kotikylään, ja akatemian viereen rakennettiin vielä uusi jalkapallotadion. Unkarin pääministeri on tunnettu jalkapallohulluudestaan. Peleissä käydessään hän unohtaa jopa politiikan.

Kylää halkova tie on saanut hiljattain uuden päällysteen. Päätieltä erkaantuu pikkukylälle tyypilliseen tapaan sivuteitä vasemmalle kohti länttä ja Wieniä sekä oikealle kohti itää, Ukrainaa ja Venäjää. Tie päättyy uuteen liikenneympyrään ja katoaa kumpuilevaan peltomaisemaan, jota tuulessa heiluvat auringonkukkapellot koristavat.

Vanha unkarilaisnainen taapertaa kylän keskellä sijaitsevasta kaupasta kotiaan kohti ja vetää perässään kaksipyöräistä pientä ostoskärryä. Naisen pitkä hame laahaa maata. Hänellä on vaalea kukkasin koristeltu huivi päässään, ahavoituneet syvään uurtuneet kasvot ja tuima ilme.

Naisen ostoskärryyn on kiinnitetty pieni Unkarin lippu, joka heiluu tuulessa. Se on Viktor Orbánin kannattajien tunnusmerkki. Heitä yhdistää patriotismi, jota

osoitetaan Unkarin lipuin. Nainen pysähtyy risteyksessä ja suuntaa päätieltä oikealle kulkevaa mäkeä alas.

Monesta tuntuu uskomattomalta, että 2 000 asukkaan kylään rakennetaan oma junarata ja että siellä on 5 000 katsojan jalkapallostadion. Mutta Felcsút ei ole mikään tavallinen kylä. Se on Unkarin vahvan miehen ja Euroopan pahan pojan Viktor Orbánin kotikylä. Ja Orbán on tänä päivänä maailmanmaineeseen noussut mies.

Puskás-akatemia ja jalkapallostadion hallitsevat keskustan maisemaa. Akatemian poikia tulee portista keskipäivän aikaan ja menee vastapäätä olevaan koulurakennukseen. Pojat eivät näytä kylän omilta, eivät edes unkarilaisilta. He viettävät ilmeisesti iltapäivän kylän koulussa. Kaverini Marci kiinnittää huomion poikien pukeutumiseen, ja erityisesti kenkiin. Heillä on merkkilenkkarit ja kalliit urheiluvaatteet tuttuine logoineen.

”Nämä kaverit eivät ole tavallisten perheiden poikia, monet näyttävät ulkomaalaisilta. Kaikilla on vähintään sadan euron lenkkarit jalassaan ja kalliit takit yllään. He näyttävät joukolta nuoria urheilijoita, joilla on sponsori takanaan.”

Akatemia-alueella on useita harjoituskenttiä sekä osin tummasta jykevästä puusta rakennettu jalkapallostadion. Orbánin stadionia vastapäätä oleva talo on hyvässä kunnossa. Se on perinteinen, yksikerroksinen unkarilainen omakotitalo, jonka katto on musta ja seinät valkoiseksi maalatut. Sen erottaa tienoon muista taloista pihassa liehuva iso Unkarin lippu.

Talon ohitse kulkee nuori mies, joka työntää lastaan rattaissa. He pysähtyvät stadionin eteen ja kurkistelevat

Millainen mies on Viktor Orbán, ja miten hänestä tuli Euroopan häirikkö?

Viktor Orbán on hätkähdyttänyt toistuvasti EU-kumppaneitaan viemällä Unkaria kohti autoritaarista yhteiskuntaa.

Heti ensimmäisen vaalivoittonsa 1998 jälkeen Orbán alkoi keskittää valtaa itselleen ja lähipiirilleen. Se tapahtui pitkälti demokratian alasajolla. Ensin suitsittiin vapaa media, sitä seurasi vaalijärjestelmän perusteellinen rukkaaminen. Eri valtion laitosten, yliopistojen ja kulttuurielämän avainpaikat päätyivät vähitellen Orbánin oligarkkien haltuun. Fidesz-puolueen lonkerot ulottuvat nykyään kaikkialle.

Millainen mies on Viktor Orbán? Mikä on hänen taustansa, ja mitkä ovat hänen tavoitteensa? Unkarin asiantuntija Risto Majaniemi vastaa näihin kysymyksiin pureutumalla Orbánin elämän ja poliittisen uran värikkäisiin vaiheisiin.

Viktor Orbán on myös Vladimir Putinin läheisin kumppani EU:ssa. Kehitys Unkarissa on kulkenut huolestuttavasti Venäjän jalanjäljissä, eikä mikään vaihtoehto näytä enää mahdolliselta.

Risto Majaniemi on tamperelainen freelance-journalisti, joka työskentelee mm. Kauppalehdelle, Suomen Kuvalehdelle ja Yleisradiolle. Majaniemi toimi Unkarissa YLE:n free-kirjeenvaihtajana 1988–2005 ja avustavana toimittajana 2005–2014.

99.1

Kansi: Jatta Hirvisaari /
Taittopalvelu Yliveto Oy
www.minervakustannus.fi


minerva



ISBN 978-952-375-711-0

